

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Σχολή Επιστημών
Υγείας

Πτυχιακή εργασία

ΑΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Λαμπηδώνα Αλεξάνδρου

Λεμεσός, Μάιος 2021

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Πτυχιακή εργασία

ΑΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

της

Λαμπηδώνα Αλεξάνδρου

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Δρ. Άντρη Παναγιώτου

Λεμεσός, Μάιος 2021

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright ©Λαμπηδόνα Αλεξάνδρου, 2021

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης της Σχολής; Επιστημών Υγείας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτρια της πτυχιακής μου εργασίας Δρ. Άντρη Παναγιώτου, για την συνεχή βοήθεια και καθοδήγησή της κατά συγγραφή και διεξαγωγή της πτυχιακής μου εργασίας. Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, για την ηθική στήριξη και την εμπιστοσύνη που μου παρείχαν τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Ο Αυτισμός (ΔΑΦ) χαρακτηρίζεται κυρίως από αποκλίσεις από την τυπική ανάπτυξη. Η κλινική εικόνα αποτελείται από υποκείμενα γνωσιακά, κοινωνικό-συναισθηματικά και αισθητηριακά ελλείματα, τα οποία χαρακτηρίζονται κυρίως από ποικιλομορφία η οποία προσπαθεί να αποτυπώσει τη έννοια του Αυτιστικού Φάσματος. Οι περισσότερες έρευνες, όπως φαίνεται από τη διεθνή βιβλιογραφία, εστιάζονται σε δομημένα προγράμματα παρέμβασης. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια αρκετές έρευνες έχουν τεκμηριώσει ότι οι εναλλακτικές παρεμβάσεις όπως η χρήση μουσικής ως μέσο θεραπείας μπορούν να ευνοήσουν τα παιδιά με αυτισμό στο λεκτικό και μη λεκτικό επίπεδο.

Σκοπός: Να διερευνήσει τις απόψεις επαγγελματιών λογοπαθολόγων για την χρήση της μουσικής σε παιδιά που βρίσκονται στο φάσμα του Αυτισμού και εάν μπορεί χρήση της μουσικής να επιφέρει θετικά αποτελέσματα στο τομέα της συμπεριφοράς και της επικοινωνίας (λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία).

Μεθοδολογία: Η μελέτη αφορά δομημένες συνεντεύξεις σε δείγμα 10 λογοπαθολόγων που εργάζονται επαγγελματικά στην Κύπρο. Οι συνεντεύξεις περιλαμβάνουν 11 ερωτήσεις που αφορούν τόσο τη χρήση της μουσικής σε παιδιά με ΔΑΦ, όσο και την προσωπική εμπειρία των λογοθεραπευτών. Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν διαδικτυακά σε χρονικό ορίζοντα 8 εβδομάδων. Οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν με την συγκατάθεση των λογοπαθολόγων για σκοπούς ορθής αποκωδικοποίησης σε μεταγενέστερο στάδιο.

Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες ανέφεραν αρκετά εμπειρικά οφέλη από την χρήση μουσικής ως μέσο θεραπείας ιδιαίτερα στο συμπεριφορικό επίπεδο και συγκεκριμένα στην βλεμματική επαφή και στην μίμηση χειρονομιών. Επιπρόσθετα, οφέλη αναφέρθηκαν και στο λεκτικό επίπεδο και ιδιαίτερα στην μίμηση ήχων και στην επανάληψη λέξεων. Ακόμα οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ξεκάθαρα ότι τα παιδιά παρουσίασαν καλύτερα αποτελέσματα στο ομαδικό επίπεδο από ότι στο ατομικό.

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη υποστηρίζει προηγούμενες μελέτες, ότι η χρήση μουσικής σε παιδιά με ΔΑΦ συμβάλει στη βελτίωση λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνία. Ωστόσο, οι περιορισμοί της μελέτης πρέπει να ληφθούν υπόψη δεδομένου ότι η μελέτη αφορά τις εμπειρικές απόψεις δείγματος επαγγελματιών λογοπαθολόγων στην Κύπρο. Από την παρούσα μελέτη αναδεικνύεται και η έλλειψη επίσημης εκπαίδευσης των λογοπαθολόγων

στη χρήση μουσικής για θεραπεία στην Κύπρο και οι πιθανές ανάγκες του κλάδου για επιπρόσθετες ευκαιρίες εξειδικευμένης εκπαίδευσης.

Λέξεις κλειδιά: Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, μουσική, λεκτική επικοινωνία, μη λεκτική.

ABSTRACT

Background: Autism Spectrum Disorder (ASD) is a neurodevelopmental disorder in which children show deviations from typical development. The clinical picture of these population is the result of subjective cognitive, sensory, and socio-emotional handicaps whose diversity, which this is the meaning of Autism Spectrum. Most of the previous studies have focused on structured intervention programmes. Although, many recent studies have shown that alternative interventions like the use of music as an intervention mean can benefit children with autism either verbal or non- verbal.

Aim: To investigate speech and therapists opinion about the use of music and its frequency in therapy sessions for children in Autism Spectrum Disorder can bring positive outcomes concerning their behaviour and communication (verbal and non-verbal).

Method: The study interviewed 10 speech and language therapists who work permanently in Cyprus. All interviews included a questionnaire with 11 questions, which they were about the use of music for children with autism and the personal experiences of the participants. All the participants were interviewed online, and this process lasted for 8 weeks. Also, all interviews have been recorded with the participants permission for proper decoding purposes.

Results: Many benefits have been mentioned by using music as an intervention mean, especially the behavioural level, eye contact and imitation of gestures. However, many benefits have been reported concerning the verbal level. These changes were noted in imitation of sounds and words repetition. Finally, children brought better results when they were in a group rather when they were alone.

Conclusion: The current study supports that music as an intervention mean in therapy for children with ASD can contribute to the improvement of verbal and non-verbal communication. However, the limitations of this study must be taken into consideration prior the use of this mean in the future as this study concerns only speech therapists in Cyprus. Also, this study highlights that there is a lack in education of speech therapists in Cyprus about the use of music in therapy, and that there is a big need to provide specialised training opportunities for them.

Keywords: autism spectrum disorder, music, verbal communication, non-verbal communication